

การส่งเสริมอาชีพผลิตเครื่องต้มยำอบแห้ง

องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน จังหวัดสระบุรี

ในปี 2534 แม่บ้านในตำบลเตาปูนได้รวมกลุ่มกันจัดตั้ง “กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูน” ทำการแปรรูปผลิตผลทางการเกษตรโดยวิธีธรรมชาติ เช่น สะเดาอบแห้งโดยวิธีผึ่งแดด และในปี 2540 องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูนได้ประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสระบุรีขอรับงบประมาณสนับสนุนการก่อสร้างอาคารผลิตและจัดซื้อตู้อบลมร้อนไฟฟ้าให้แก่กลุ่มแม่บ้าน เพื่อรักษาคุณภาพ ความสะอาด และเพิ่มปริมาณการผลิต อย่างไรก็ตาม ในปี 2542 การทำสะเดาอบแห้งยังประสบปัญหาด้านการตลาด เนื่องจากจากการที่สะเดาอบแห้งมีรสขม ไม่เป็นที่นิยมของลูกค้า ทางกลุ่มจึงได้ทำการผลิตผลไม้อบแห้งต่างๆ ควบคู่ไปกับการทำสะเดาอบแห้ง แต่ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

วิถีใหม่

ในปี 2544 อบต.เตาปูนร่วมกับกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูนได้จัดทำ “โครงการเครื่องต้มยำอบแห้ง” ขึ้น โดยนำผลผลิตทางการเกษตรที่ผลิตขึ้นในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นเครื่องต้มยำอบแห้ง เพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น และเพื่อสร้างงาน สร้างรายได้ ให้กับประชาชนในตำบล

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: แก่งคอย

จังหวัด: สระบุรี

ประชากร: 1,847 คน

พื้นที่: 15.73 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางอ้อม

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- ดำเนินการสร้างอาคารผลิตของกลุ่ม พื้นที่ 25 ตร.ม. พร้อมทั้งจัดซื้อตู้อบลมร้อนไฟฟ้า กำลังการผลิต 10 กิโลกรัม/ครั้ง 1 เครื่อง และ 30 กิโลกรัม/ครั้ง 1 เครื่อง มีที่ตั้งอยู่ที่ 2 หมู่ 6 ต.เตาปูน อ.แก่งคอย จ.สระบุรี
- ดำเนินการระดมทุนจากสมาชิกกลุ่มจำนวน 33 คน เพื่อดำเนินกิจกรรมการผลิตเครื่องต้มยำอบแห้งสำหรับจำหน่าย คนละ 1 หัน หันละ 100 บาท รวมเป็นเงิน 3,300 บาท
- ดำเนินการผลิตเครื่องต้มยำอบแห้ง ซึ่งมีส่วนผสมประกอบด้วย ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด ต้นหอม และผักชี และมีขั้นตอนการผลิตตามลำดับ ดังนี้
 - นำวัตถุดิบไปแช่น้ำคลอรีน 30 นาที
 - คัดของเสีย หั่น และตัดแต่ง
 - นำไปลวกในน้ำเกลือ 0.5% นาน 2 นาที
 - แช่สารโซเดียมเมตาไบซัลไฟท์ นาน 20 นาที
 - อบแห้งที่อุณหภูมิ 45 - 50 องศาเซลเซียส นานประมาณ 3 - 4 ชั่วโมง
 - บรรจุลงในบรรจุภัณฑ์
- จัดทำฉลากเกี่ยวกับส่วนผสมและวิธีการนำไปประกอบอาหารติดไว้ที่ตัวผลิตภัณฑ์ โดยไม่ต้องขอจดทะเบียน อย. จากกระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากเป็นอาหารแปรรูปที่ใช้ขบวนการผลิตง่ายๆ ในชุมชน
- ดำเนินการจัดจำหน่าย โดยกำหนดราคาจำหน่ายปลีก 10 บาท/ซอง และราคาจำหน่ายส่ง 8 บาท/ซอง
- วางจำหน่ายผลิตภัณฑ์ โดยมีตลาดหลักดังนี้
 - ที่ทำการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูน

- อบต.เตาปูน
- งานเทศกาลต่างๆ ของจังหวัด กรมส่งเสริมการเกษตร และหน่วยราชการต่างๆ
- บริษัท เฟรช ฟู โสม (ตัวแทนจำหน่ายต่างประเทศ)

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. งบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร 160,000 บาท แยกเป็น
การสนับสนุนงบประมาณครั้งที่ 1 เมื่อปี 2540
 - ค่าก่อสร้างอาคารผลิต 100,000 บาท
 - ค่าจัดซื้อตู้อบลมร้อนไฟฟ้า กำลังการผลิต 10 กิโลกรัม/ครั้ง จำนวน 1 ตู้ 60,000 บาท
 การสนับสนุนงบประมาณครั้งที่ 2 เมื่อปี 2545
 - ค่าจัดซื้อตู้อบลมร้อนไฟฟ้า กำลังการผลิต 30 กิโลกรัม/ครั้ง จำนวน 1 ตู้ ประมาณ 1,000,000 บาท
2. งบประมาณจาก อบต.เตาปูน ใช้ในการขยายเขตและเพิ่มกำลังการผลิตไฟฟ้า เพื่อเพิ่มกำลังการผลิตเครื่องต้มยำอบแห้ง 20,000 บาท
3. ค่าไฟฟ้าในการดำเนินงาน ประมาณ 1,000 บาท/เดือน

การระดมทุน

1. งบประมาณจาก อบต.เตาปูน ทุกปี (จำนวนเงินขึ้นอยู่กับที่กลุ่มเสนอขอในแต่ละปีงบประมาณ)
2. การถือหุ้นของสมาชิกจำนวน 33 คน คนละ 1 หุ้น หุ้นละ 100 บาท รวม 3,300 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. ตู้อบลมร้อนไฟฟ้า จำนวน 2 เครื่อง

บุคลากร

1. สมาชิกกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูน 33 คน เป็นแรงงานในกระบวนการผลิต
2. ปลัด อบต. ประสานงานกับหน่วยงานราชการต่างๆ
3. เจ้าหน้าที่ของสำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสระบุรี ดำเนินการขอรับงบประมาณสนับสนุนจากกรมการส่งเสริมการเกษตร
4. เจ้าหน้าที่ของกรมวิชาการเกษตร จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาขั้นตอนการผลิตและการบรรจุผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และได้มาตรฐาน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2534	จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรแม่บ้านเตาปูน โดยมีกิจกรรมหลักคือ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรในท้องถิ่น	แม่บ้านในตำบลเตาปูน
ปี 2540	- ประสานงานกับสำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสระบุรี เพื่อเสนอขอรับการสนับสนุน	- อบต.เตาปูน/กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูน

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
	งบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร ในการจัดซื้อตู้อบลมร้อนและก่อสร้างอาคารผลิตของกลุ่มแม่บ้าน - ก่อสร้างอาคารผลิต พื้นที่ 5x5 เมตร และจัดซื้อตู้อบลมร้อน กำลังการผลิต 10 กิโลกรัม/ครั้ง จำนวน 1 เครื่อง - ดำเนินการผลิตและจำหน่ายสะเดาอบแห้งโดยใช้ตู้อบลมร้อน แต่ประสบปัญหาการตลาด สะเดาอบแห้งไม่เป็นที่นิยม เนื่องจากมีรสชาติขม	- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน / อบต. รเดาปูน / สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสระบุรี - กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน
ปี 2542	- ทำการผลิตผลไม้อบแห้งควบคู่ไปกับการทำสะเดาอบแห้ง แต่ยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร	- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน
ปี 2544	- ทดลองทำเครื่องต้มยำอบแห้ง โดยนำพืชผักที่ปลูกในตำบลมาแปรรูป เช่น ข่า ตะไคร้ ใบมะกรูด - จัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาขั้นตอนการผลิตและการบรรจุผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน - ทำการผลิตและจัดจำหน่ายเครื่องต้มยำอบแห้งโดยมีประชาชนสนใจ และมีบริษัทติดต่อขอซื้อเป็นจำนวนมาก - สนับสนุนให้เครื่องต้มยำอบแห้งได้รับคัดเลือกให้เป็นผลิตภัณฑ์ในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ของตำบลรเดาปูนและจังหวัดสระบุรี และได้รับคัดสรรเป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 4 ดาว	- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน/ อบต.รเดาปูน - กรมวิชาการเกษตร - กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน - อบต.รเดาปูน
ปี 2545	- ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อใช้ในการจัดซื้อตู้อบลมร้อนใหม่ที่มีกำลังการผลิตมากขึ้น - จัดซื้อตู้อบลมร้อน กำลังการผลิต 30 กิโลกรัม/ครั้ง จำนวน 1 เครื่อง - ดำเนินการผลิตเครื่องต้มยำอบแห้งออกจำหน่ายอย่างต่อเนื่อง โดยมีตลาดรองรับทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน / อบต. รเดาปูน / สำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัดสระบุรี - กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน - กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรรเดาปูน

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน --

-- บทบาทความร่วมมือ --

**สำนักงานส่งเสริม
การเกษตรจังหวัด
สระบุรี**

ประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากกรมการส่งเสริมการเกษตร ในการก่อสร้างอาคารผลิต จัดซื้อตู้อบ และจัดกิจกรรมฝึกอบรมให้แก่กลุ่ม

**กรมส่งเสริม
การเกษตร**

สนับสนุนงบประมาณให้กับกลุ่มแม่บ้าน ผ่านสำนักงานส่งเสริมการเกษตรจังหวัด

กรมวิชาการเกษตร

ให้ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาขั้นตอนการผลิตและการบรรจุผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน

บริษัท เฟรช ทุ โฮม

เป็นตัวแทนจำหน่ายเครื่องต้มยำอบแห้งในต่างประเทศ

ประชาชนในตำบล

ร่วมเป็นสมาชิกกลุ่ม และจัดทำแปลงปลูกผักที่ใช้ทำเครื่องต้มยำอบแห้ง เพื่อจำหน่ายให้แก่กลุ่ม

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ผลิตภัณฑ์ของกลุ่มไม่ได้รับความนิยม ไม่มีตลาดรองรับ
2. รายได้ที่ได้รับจากการขายผลิตภัณฑ์ต่ำ

หลังการดำเนินการ

1. เครื่องต้มยำอบแห้งได้รับเลือกให้เป็นผลิตภัณฑ์ของตำบลเตาปูนในโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ และได้รับการคัดสรรให้เป็นผลิตภัณฑ์ระดับ 4 ดาวในระดับจังหวัด
2. เครื่องต้มยำอบแห้งเป็นที่รู้จัก มีตลาดรองรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยในต่างประเทศมีบริษัท เฟรช ทุ โฮมเป็นตัวแทนจำหน่าย
3. กลุ่มแม่บ้านได้รับเชิญให้ไปออกร้านจำหน่ายในงานสำคัญทุกระดับ
4. กลุ่มแม่บ้านสามารถผลิตเครื่องต้มยำอบแห้งได้ประมาณ 3,200 - 4,000 ซอง/เดือน
5. รายได้ที่ได้จากการจำหน่ายเครื่องต้มยำอบแห้งเฉลี่ยประมาณเดือนละ 30,000 – 40,000 บาท ทำให้มีผู้สนใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มเพิ่มมากขึ้น จากจำนวนสมาชิกกลุ่มแรกตั้ง 19 คน เป็น 33 คน ในปัจจุบัน

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. กลุ่มแม่บ้านไม่มีพาหนะสำหรับขนส่งสินค้าไปจำหน่าย	1. ขอการสนับสนุนด้านการขนส่งสินค้าจาก อบต.เตาปูน โดย อบต.เตาปูนได้อนุญาตให้กลุ่มแม่บ้านใช้รถของ อบต.เตาปูนได้ตามความจำเป็น

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
2. บรรจุภัณฑ์ไม่ทันสมัย คือ เดิมใช้ถุงพลาสติกใสบรรจุ เมื่อผลิตทิ้งไว้ สีจะจาง กลิ่นจะหาย และเก็บไว้ได้ไม่นานก็จะขึ้นรา	2. ศึกษากรรมวิธีการผลิตและการใช้บรรจุภัณฑ์จากกรมวิชาการเกษตร และได้เปลี่ยนมาใช้อลูมิเนียมฟอยล์ ซึ่งทำให้เก็บได้นาน 3 - 12 เดือน
3. ทำการผลิตได้ไม่ทันกับความต้องการของตลาด	3. ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการเกษตร เพื่อจัดซื้อตู้คอนเทนเนอร์

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การสนับสนุนของ อบต.และหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง
2. การวางแผนการตลาดและการประชาสัมพันธ์ผลิตภัณฑ์ทางสื่อต่างๆ
3. การมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มและประชาชนในตำบล

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

อบต.เตาปูนได้ตั้งงบประมาณสนับสนุนกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทุกปี เพื่อเป็นกองทุนสำหรับใช้ในกิจกรรมของกลุ่ม และยังคงวางแผนทั้งด้านการบริหารจัดการ ด้านการตลาด และการประสานกับหน่วยงานอื่นๆ ให้มาช่วยสนับสนุนด้านงบประมาณและวิชาการอีกด้วย

นอกจากนี้ ในขณะที่ทำเครื่องต้มยำอบแห้ง กลุ่มแม่บ้านก็ได้ใช้ตู้คอนเทนเนอร์ทำการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรอื่นๆ ด้วย เช่น มะละกอแช่อิ่มอบแห้ง กล้วยอบน้ำผึ้ง ข้าวเกรียบสมุนไพรและผลไม้ตามฤดูกาล เป็นต้น โดยในอนาคตทางกลุ่มได้วางแผนที่จะทำเครื่องพริกแกงอบแห้ง เพื่อจำหน่ายควบคู่กับเครื่องต้มยำอบแห้งต่อไป

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวสุรรัตน์ อังศุสิงห์
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลเตาปูน
ที่อยู่ : หมู่ที่ 4 ถนนอดิเรกสาร ตำบลเตาปูน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

ชื่อ-นามสกุล : นางสาวรณิศา ศรีวารินทร
ตำแหน่ง : ประธานกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูน
หน่วยงาน : กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเตาปูน
ที่อยู่ : 2 หมู่ 6 ตำบลเตาปูน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
โทรศัพท์ : (036) 361 - 199

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2544

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ที่ 4 ถนนอดิเรกสาร ตำบลเตาปูน อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี 18110
ขนาดพื้นที่	15.73 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	3,135,823 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 0.67% รายจ่ายงบกลาง 14.33% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 1.89% ค่าจ้างชั่วคราว 16.17% ค่าตอบแทน 14.61% ค่าใช้สอยและวัสดุ 1.13% ค่าสาธารณูปโภค 3.27% ค่าอุดหนุน 3.96% ค่าครุภัณฑ์ 43.97% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง
งบประมาณรายได้	5,848,616.89 บาท (ปีงบประมาณ 2544) 50.63% ภาษีอากร 0.28% ค่าธรรมเนียม ค่าปรับ และใบอนุญาต 0.18% รายได้จากทรัพย์สิน 1.15% รายได้เบ็ดเตล็ด 25.63% เงินอุดหนุน 22.13% เงินที่ถ่ายโอนจากเงินสะสม
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	9 คน 5 คน พนักงานท้องถิ่น 4 คน ลูกจ้างประจำ
จำนวนประชากร	1,726 คน
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลเตาปูนเป็นตำบลเล็กๆ ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอ แก่งคอยไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ 4 กิโลเมตร ประกอบด้วย 7 หมู่บ้าน มีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่บนฝั่งซ้ายของลำน้ำป่าสัก ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ปลูก ผักและผลไม้ต่างๆ เช่น ข่า ตะไคร้ มะกรูด ต้นหอม ผักชี มะละกอ ฝรั่ง เป็นต้น และมีบางส่วนทำงานใน บริษัทเอกชนในเขตอำเภอหรือในเขตจังหวัด โดยวิถี ชีวิตของประชาชนเป็นแบบกึ่งเมืองกึ่งชนบท